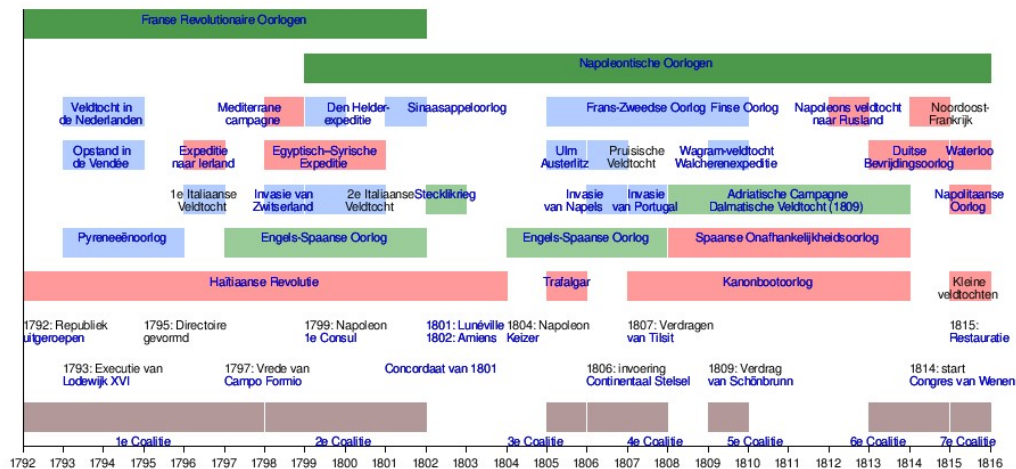

SOLDATEN UIT SINT-GENESIUS-RODE IN HET LEGER VAN NAPOLEON BONAPARTE

MARC HINDRIJCKX

Vanaf 1792 tot 1815 dienden bij schatting 185.000 Belgen in het Franse Leger. Napoleon kreeg dan ook de kans de door hem zo gewenste dienstplicht vanaf 1797 in te voeren. Wie uiteindelijk soldaat diende te worden werd bepaald door loting. Wie geloot werd voor het vervullen van de legerdienst, had echter de mogelijkheid een plaatsvervanger te sturen. Aangezien dat veel geld kostte profiteerden alleen de hogere standen van dit systeem. Afgezien van het levensgevaar, dat aan het vervullen van de dienstplicht was verbonden, was het voor de voorname burgers onaanvaardbaar dat hun zonen als soldaat zouden moeten dienen samen met lieden van de lagere stand. Het standsbewustzijn zat diep geworteld. Tussen de brede volksmassa en de beschaafde kringen gaapte een culturele kloof van betekenis, dat samenleven in een soldatenverblijf onvoorstelbaar was. Het verzet tegen de dienstplicht was ook onder Vlamingen fel. De oorlogen waren genadeloos geworden en de Franse krijgsmacht was voor Vlaamse jongens een vreemde krijgsmacht.

Veldslagen van het leger van Napoleon Bonaparte

Meerdere jongens uit Sint-Genesius-Rode hadden de pech om met het Frans leger van Napoleon te moeten strijden. Sommigen lieten er zelf hun leven bij. Opvallend is dat het allemaal gewone werkmannen en dagloners waren, wat duidelijk maakt dat de rijkere klasse hadden betaald om hun lot aan een andere jongen, uit de lagere bevolgingsklasse door te geven. Ook blijkt de meeste soldaten tussen de 1,55m en 1,65m groot waren en iemand met een lengte van 1,75 toen een groot persoon was.

Rodenaren die soldaat waren in het leger van Napoleon Bonaparte

ANSENS Barthelemi

Geboren: 10/3/1788 Sint-Genesius-Rode of Alseberg

Zoon van: Jean Baptist & Catherine Pieret

Lengte: 1,71m

Beroep: werkman

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1808

Opmerkingen: Vertrok op 12/11/1808 naar het 2^e legioen te Metz. Op 23/11/1808 deserteerde hij tussen Thionville en Metz. Op 19/1/1809 werd hij veroordeeld tot 500 francs boete, solidair te betalen met zijn ouders. Zijn ouders bezitten 2 bunders en 78 roeden grond te Sint-Genesius-Rode waarvan de verkoop 1000 francs zou opbrengen.

ANSENS Jean Baptiste

Geboren: 16/10/1786 Sint-Genesius-Rode

Zoon van: Jean Baptist & Catherine Pieret

Lengte: 1,70m

Beroep: dagloner

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1806

Eenheid: 112e régiment d'infanterie de ligne, fuselier

Aangekomen in zijn eenheid op: 22/10/1806

Opmerkingen: krijgsgevangene en broer van Barthelemi

BERCKMANS Jorge

Geboren: 26/9/1791 Sint-Genesius-Rode

Zoon van: François & Marie Debeker

Lengte: 1,61m

Beroep: dagloner

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1811

Eenheid: 14e régiment d'infanterie de ligne

Aangekomen in zijn eenheid op: 6/5/1811

DANNEEL Egidie

Geboren: 4/10/1792 Sint-Genesius-Rode

Overleden: 13/11/1863 Sint-Genesius-Rode

Gehuwd: op 22/4/1818 te Sint-Genesius-Rode met Marie Machiels

Zoon van: Gabriel & Marie Swalens

Lengte: 1,62m

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1812

Eenheid: 21e régiment d'infanterie de ligne, 4e bataljon 2e compagnie

Aangekomen in zijn eenheid op: 17/2/1813

Decoraties: medaille Sint-Helena (1)

Opmerkingen: Werd gewond bij de Slag van Dresden (Duitsland) op 26/8/1813. (2)

DEBECKER Egidie

Geboren: 22/2/1787 Ukkel

Gehuwd: ? (op 29/8/1837 te Sint-Genesius-Rode met Barbe Pierret)

Zoon van: ? (Jean Baptist & Barbe Huytiens)

Woonde te: Sint-Genesius-Rode
Decoraties: medaille Sint-Helena (1)

DEBOECK Egidius

Geboren: 25/7/1788 Sint-Genesius-Rode

Zoon van: Jean & Anne Debusscher

Lengte: 1,64m

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1808

Eenheid: 32e régiment d'infanterie de ligne, 18e compagnie, fuselier

Aangekomen in zijn eenheid op: 19/7/1807

Opmerkingen: Nam deel aan de campagne te Portugal (6) in de periode 1808-1813. Raakte gewond op 21/8/1808. Ontslagen wegens medische redenen op 22/7/1814.

DEMUNTER François

Geboren: 12/1/1787 Sint-Genesius-Rode

Overleden: 17/12/1809 Landsberg (Duitsland), nu Gorzów Wielkopolski (Polen)

Zoon van: François & Elisabeth Wets

Lengte: 1,79m

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1807

Eenheid: Dépôt des conscrits grenadiers

Aangekomen in zijn eenheid op: 9/11/1808

Opmerkingen: op 1/2/1809 gemuteerd naar de tirailleurs. Overleden in het militairhospitaal kasteel van Landsberg (Pruisen).

DEMUNTER François

Geboren: 11/10/1790 Sint-Genesius-Rode

Zoon van: Judocus & Anne Marie Berckmans

Lengte: 1,66m

Beroep: werkman

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1810

Eenheid: 16e regiment jagers te paard

Aangekomen in zijn eenheid op: 29/3/1809 te Neuf-brisach (Frankrijk)

Chasseur à cheval.

DEMUNTER Jean Baptiste

Geboren: 12/8/1790 Sint-Genesius-Rode

Zoon van: François & Elisabeth Wets

Beroep: werkman

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1810

Eenheid: 10e regiment de voltigeurs (3)

Aangekomen in zijn eenheid op: 1/6/1813

Opmerkingen: krijgsgevangen op 8/?/1813 en broer van François °12/1/1787

DERIDDER Guillaume

Geboren: 15/7/1785 Alseberg

Zoon van: Pierre & Marie De Cuyper

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Decoraties: medaille Sint-Helena (1)

DE SMEDT Guillaume

Overleden: 24/4/1809 Madrid (Spanje)

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Eenheid: 1^e bataljon equipage

DE WINCKELEER Jean

Overleden: 29/4/1812 Soria (Spanje)

Gehuwd: met Catherine Neys

Zoon van: Jacques & Jeanne Michiels

Opmerkingen: overleden aan zijn verwondingen in het hospitaal van Soria in Spanje

DUSON François

Geboren: 13/2/1789 Sint-Genesius-Rode

Overleden: 15/4/1809 Montpellier (Frankrijk)

Zoon van: Antoine & Barbe Simeons

Lengte: 1,64m

Beroep: dagloner

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1809

Eenheid: 112e régiment d'infanterie de ligne, fuselier

Aangekomen in zijn eenheid op: 22/5/1808

Decoraties: medaille Sint-Helena (1)

Opmerkingen: Overleden in het militair hospitaal van Montpellier (Frankrijk)

ELINCKX Jean

Geboren: 7/12/1789 Sint-Genesius-Rode

Zoon van: Augustin & Catherine Decouckelere

Lengte: 1,71m

Beroep: werkmán

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1809

Eenheid: 112e régiment d'infanterie de ligne, fuselier

Aangekomen in zijn eenheid op: 11/6/1808

Opmerking: Muteerde op 18/10/1811 naar een andere eenheid

EVERAERT Jean Baptist

Geboren: 1785 Sint-Genesius-Rode

Overleden: 3/3/1806 Lille (Frankrijk)

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Opmerkingen: dienstweigeraar en werd op 19/2/1806 binnengebracht in het militair hospitaal van Lille en overleed er op 3/3/1806 door koorts

HANNAERT Grégoire Pierre

Geboren: 9/2/1788 Sint-Genesius-Rode

Overleden: 6/2/1837 Sint-Genesius-Rode

Gehuwd: op 7/5/1821 te Sint-Genesius-Rode met Rosa Rinckhouwer. Op 6/6/1827 te Sint-Genesius-Rode met Barbara Dehoux. Op 12/11/1828 te Sint-Genesius-Rode met Agnès Boncoeur.

Zoon van: Henri & Anne Verhasselt

Lengte: 1,64m

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1808

Eenheid: 32e régiment d'infanterie de ligne, fuselier

Aangekomen in zijn eenheid op: 13/7/1807

Opmerkingen: Verbleef op 23/6/1808 in het hospitaal.

HELLINCKX André

Overleden: 1813 Leipzig (Duitsland)

Zoon van: Jean Baptiste & Katarina De Swinger

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Eenheid: genie

Opmerkingen: Sneuvelde door een gewerschot tijdens de slag van Leipzig. (4)

KLOSMANS Jean Joseph

Geboren: 4/12/1790 Sint-Genesius-Rode

Zoon van: François & Thérèse Bouhivor

Lengte: 1,54m

Beroep: landbouwer

Woonde te: Waterloo

Conscrit: 1810

Eenheid: 19e régiment d'infanterie de ligne, fuselier

Aangekomen in zijn eenheid op: 14/12/1813

Opmerkingen: gedeserteerd op 19/2/1814

LAURENT Jean Baptiste

Geboren: 13/3/1788 Sint-Genesius-Rode

Zoon van: Pierre Joseph & Elisabeth Debue

Beroep: werkman

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1808

Eenheid: 112e régiment d'infanterie de ligne, fuselier en gemuteerd naar het 39e regiment als Voltigeur (3)

Aangekomen in zijn eenheid op: 12/8/1807

Opmerkingen: congédié comme étranger op 23/8/1814 (omdat zijn land toen werd bezet door de legers van de geallieerde coalitie)

MACHIELS Egide

Geboren: 1790 Sint-Genesius-Rode

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Decoraties: medaille Sint-Helena (1)

MACHIELS Jean Baptiste

Geboren: 7/11/1788 Dworp

Zoon van: Jean & Barbe Vandenbrande

Beroep: dagloner

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1808

Eenheid: 112e régiment d'infanterie de ligne, fuselier

Aangekomen in zijn eenheid op: 2/4/1808

Opmerkingen: Op 28/8/1812 veroordeeld door de krijgsraad, tot vijf jaar gevangenis, wegens insubordinatie (het actief of passief verzet van iemand lager in rang tegen iemand die hoger in rang staat)

MANJOT Paul

Geboren: 1782 Sint-Genesius-Rode

Zoon van: (vondeling)

Lengte: 1,62m

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1811

Eenheid: 25^e demi-brigade d'infanterie de ligne, 3e bataljon, 1e compagnie, fuselier
Aangekomen in zijn eenheid op: 6/?/1812
Opmerkingen: gedeserteerd op 7/8/1812

MICHIELS Egidius

Geboren: 2/3/1788 Sint-Genesius-Rode
Zoon van: Egidius & Catherine Swalen
Woonde te: Sint-Genesius-Rode
Conscrit: 1808

Eenheid: 32e régiment d'infanterie de ligne, 9e compagnie, fuselier
Aangekomen in zijn eenheid op: 13/7/1807

Opmerkingen: verbleef in 1808 te Portugal. Ontslagen wegens lange afwezigheid op 13/3/1810.

MICHIELS Jacques

Geboren: 28/11/1792 Sint-Genesius-Rode
Overleden: 1829

Gehuwd: in 1817 te Sint-Genesius-Rode met Anne Catherine Swaelens

Zoon van: Jacques & Elisabeth Hannart

Beroep: dagloner

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1812

Eenheid: 21e régiment d'infanterie de ligne, 4e bataljon, 2e compagnie

Aangekomen in zijn eenheid op: 17/2/1813

Opmerkingen: Krijgsgevangen op 13/?/1814

MICHIELS Sebastien

Geboren: 2/2/1788 Sint-Genesius-Rode
Zoon van: Jacques & Barbe Wets

Lengte: 1,66m

Beroep: dagloner

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1808

Eenheid: 112e régiment d'infanterie de ligne, fuselier

Aangekomen in zijn eenheid op: 7/7/1807 te Grenoble (Frankrijk)

Opmerkingen: was op 19/10/1813 te Leipzig (Duitsland). (4)

MICHIELS Sebastien

Geboren: 17/3/1792 Sint-Genesius-Rode

Overleden: 2/2/1845 Sint-Genesius-Rode

Gehuwd: in 1826 te Sint-Genesius-Rode met Jeanne Catherine Boon

Zoon van: Jean & Anne Vanderpoorten

Beroep: schipper

Woonde te: Sint-Genesius-Rode in de Nieuwstraat

Conscrit: 1812

Eenheid: 21e régiment d'infanterie de ligne, 4e bataljon, 1e compagnie

Aangekomen in zijn eenheid op: 17/2/1813

Opmerkingen: gewond op 4/7/1813

MOMMAERT Sebastien

Geboren: 6/8/1794 Sint-Genesius-Rode

Zoon van: Jean Baptiste & Jeanne Smoens

Lengte: 1,61m

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1814

Eenheid: 44e régiment d'infanterie de ligne, 3e bataljon

Aangekomen in zijn eenheid op: 11/4/1813

Opmerkingen: congédié comme étranger op 21/6/1814 (omdat zijn land toen werd bezet door de legers van de geallieerde coalitie)

MOSELMANS Henri

Geboren: 1792 Sint-Genesius-Rode

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Decoraties: medaille Sint-Helena (1)

MOSELMANS Jacques

Geboren: 1784 Sint-Genesius-Rode

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Decoraties: medaille Sint-Helena (1)

MOSELMANS Jacques

Geboren: 9/9/1791 Sint-Genesius-Rode

Overleden: 15/5/1849 Sint-Genesius-Rode

Gehuwd: op 3/2/1819 te Sint-Genesius-Rode met Barbe Jacquemyns (+1827). Op 27/9/1827 te Sint-Genesius-Rode met Jeanne Demunter.

Zoon van: Jacques & Marie Boon

Lengte: 1,60m

Beroep: dagloner

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1811

Eenheid: 2e régiment de voltigeurs (3)

Aangekomen in zijn eenheid op: 17/2/1813

Opmerkingen: en arrière le 29/1/1814 à Brienne (Frankrijk)

OSCE Jean Baptiste

Geboren: 1787 Sint-Genesius-Rode

Overleden: 5/5/1811 Almeida (Portugal)

Zoon van: Lucas & Jeanne Raes

Lengte: 1,71m

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1807

Eenheid: 8e régiment d'infanterie de ligne, 3e bataljon, 7e compagnie, fuselier

Aangekomen in zijn eenheid op: 16/2/1807

Opmerkingen: Sneuvelde te Almeida in Portugal in de strijd tegen de Engelsen (5)

PAVIS Jean Baptiste

Geboren: 4/12/1788 Sint-Genesius-Rode

Zoon van: Joseph Hyancinthe & Anne Marie Gilbert

Lengte: 1,66m

Woonde te: Nivelles

Conscrit: 1808

Eenheid: 32e régiment d'infanterie de ligne, 12e compagnie, fuselier

Aangekomen in zijn eenheid op: 20/6/1807

Opmerkingen: Was in 1808 te Portugal. Ontslagen wegens lange afwezigheid op 7/1/1811.

PECH Joseph

Geboren: 1794 Brussel

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Decoraties: medaille Sint-Helena (1)

PEETROONS Philippe

Geboren: 1789

Overleden: 21/11/1809 Luxemburg (Luxemburg)

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Eenheid: 103e régiment d 'infanterie de ligne

Opmerkingen: deserteur en werd daarna door de gendarmerie terug opgepakt. Overleed op 21/11/1809 in het militair hospitaal van Luxemburg.

RASSAERT Jean François

Geboren: 25/9/1786 Sint-Genesius-Rode

Overleden: 16/6/1807 te Danzig (Pruisen, nu Gdansk in Polen)

Zoon van: François & Josph Dieu

Lengte: 1,66m

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1806

Eenheid: 58e régiment d 'infanterie de ligne, 1e bataljon, 7e compagnie, fuselier

Aangekomen in zijn eenheid op: 21/10/1806

Opmerkingen: Overleden in het veldhospitaal te Danzig

SIMEONS François

Geboren: 12/4/1794 Sint-Genesius-Rode

Zoon van: Jean & Elisabeth Simon

Lengte: 1,61m

Beroep: werkman

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1814

Eenheid: 28e régiment d 'infanterie de ligne

Opmerkingen: krijgsgevangen op 11/11/1813 te Dresden (Duitsland) (3).

STEKMANS Jean

Geboren: 1792 Brussel

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Decoraties: medaille Sint-Helena (1)

STEENBECKELIERS Jacques

Geboren: 3/11/1790 Sint-Genesius-Rode

Gehuwd met Anne Marie Foubert

Zoon van: François & Anna Hannaert

Woonde te: Brussel

Eenheid: 2e corps de genie, 9e compagnie

Decoraties: medaille Sint-Helena (1)

SWALEIS Henry

Geboren: 7/11/1794 Sint-Genesius-Rode

Zoon van: Jean & Anne Catherine Daneele

Lengte: 1,58m

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1814

Eenheid: 19e régiment d 'infanterie de ligne, fuselier

Aangekomen in zijn eenheid op: 26/10/1813
Opmerkingen: krijgsgevangen op 1/3/1814

TESTAERT Jean

Geboren: ?/6/1779 Sint-Genesius-Rode
Zoon van: Jean & Elisabeth Fievé
Lengte: 1,69m
Eenheid: 96e régiment d 'infanterie de ligne
Opmerkingen: congédié comme étranger op 1/6/1814 (omdat zijn land toen werd bezet door de legers van de geallieerde coalitie)

THEYS Pierre Joseph

Geboren: 30/10/1794 Sint-Genesius-Rode
Overleden: 24/5/1862 Waterloo
Gehuwd: op 30/10/1818 te Braine-l'Alleud met Marie Tellier
Zoon van: Balthazar & Marie Gertude Douchamps
Woonde te: Waterloo
Decoraties: medaille Sint-Helena (1)

VANDERGUCHT Jean Baptiste

Geboren: 31/3/1787 Sint-Genesius-Rode
Gehuwd: op 10/5/1814 te Sint-Genesius-Rode met Victoire Doremans
Zoon van: Guillaume & Catherine Christians
Lengte: 1,68m
Woonde te: Sint-Genesius-Rode
Conscrit: 1810
Eenheid: 72e régiment d 'infanterie de ligne, fuselier
Aangekomen in zijn eenheid op: 2/6/1810
Opmerkingen: Heeft deelgenomen aan de campagne 1811-1812. Deserteerde op 16/1/1814.

VANDERHAEGEN Jean Baptiste

Geboren: 11/4/1786 Sint-Genesius-Rode
Zoon van: Henri & Barbe Vancrenebrouck
Lengte: 1,66m
Beroep: in de papierhandel
Woonde te: Sint-Genesius-Rode
Conscrit: 1806
Eenheid: 112e régiment d 'infanterie de ligne, 2e bataljon, 8e compagnie, fuselier
Aangekomen in zijn eenheid op: 22/10/1806
Opmerkingen: krijgsgevangen te Leipzig (Duitsland) op 19/10/1813. De Slag om Leipzig had plaats tussen 16 en 19 oktober 1813, was één van de belangrijkste gevechten tijdens de Napoleontische oorlogen. Het leger van Napoleon werd er verslagen en diende zich terug te trekken.

VANDIEST Pierre

Geboren: 11/6/1789 Sint-Genesius-Rode
Overleden: 22/1/1810 Lille (Frankrijk)
Zoon van: François & Marie Derom
Lengte: 1,61m
Beroep: werkman
Woonde te: Sint-Genesius-Rode
Conscrit: 1809
Eenheid: depot te Lille, fuselier

Opmerkingen: Beweerd bij zijn keuring te klein te zijn, maar werd geschikt bevonden. Op 29/12/1807 werd hij aangehouden en naar het depot te Lille in Frankrijk gebracht. Hij werd er veroordeeld als dienstweigeraar, bij vonnis van 18/10/1809. Hij werd nadien fuselier in het depot te Lille en werd er op 18/1/1810 opgenomen in het hospitaal, waar hij op 22/1/1810 overleed ten gevolge van kwaadaardige koorts.

VANISTERDAEL Pierre

Geboren: 30/9/1791 Sint-Genesius-Rode

Overleden: 8/8/1812 Haro (Spanje)

Zoon van: Jean & Elisabeth Boon

Lengte: 1,62m

Beroep; dagloner

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Eenheid: 9e régiment d'infanterie de ligne, 5e compagnie, fuselier

Aangekomen in zijn eenheid op: 25/4/1811

Opmerkingen: Maakte deel uit van de campagne in Spanje in 1811. Werd op 7/8/1812 binnengebracht in het militair hospitaal van Haro in Spanje, waar hij s'anderdaags overleed.

VAN ROSSUM Jacques

Geboren: 26/1/1787 Sint-Genesius-Rode

Zoon van: Jean & Marie Vanleuss

Lengte: 1,59m

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1807

Eenheid: 8e régiment d'infanterie de ligne, 3e bataljon, 5e compagnie, fuselier

Aangekomen in zijn eenheid op: 15/3/1807

Opmerkingen: werd gewond door een geweerschot in het rechterbeen bij de affaire Désling op 22/5/1809. congédié comme étranger op 21/6/1814 (omdat zijn land toen werd bezet door de legers van de geallieerde coalitie)

VAN ROSSUM Jacques

Geboren: 1788 Sint-Genesius-Rode

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Decoraties: medaille Sint-Helena (1)

VANVOSSUM Chrétien

Geboren: 11/11/1794 Sint-Genesius-Rode

Zoon van: Chrétien & Catherine Clérenx

Woonde te: Sint-Genesius-Rode

Conscrit: 1814

Eenheid: 28e régiment d'infanterie de ligne

Aangekomen in zijn eenheid op: 13/4/1813

Opmerkingen: verbleef te Dresden (Duitsland) (2) waar hij geblesseerd raakte en werd ontslagen in 1813. (2)

WANLEUW Pierre

Geboren: 1775 Sint-Genesius-Rode

Zoon van: Jean & Anne Surkeyn

Lengte: 1,65m

Woonde te: Alsemberg

Eenheid: 25^e demi-brigade d'infanterie de ligne, 3^e bataljon, 6^e compagnie, fuselier

Aangekomen in zijn eenheid op: 6/?/1812

Opmerkingen: krijgsgevangen in Rusland in 1812

WETS Egide

Geboren: 30/3/1791 Sint-Genesius-Rode
Overleden: 18/6/1820 Sint-Genesius-Rode
Zoon van: Pierre & Anne Marie Denayer
Lengte: 1,75m
Beroep: dagloner
Woonde te: Sint-Genesius-Rode
Conscrit: 1811

Eenheid: 94e régiment d'infanterie de ligne, fuselier
Aangekomen in zijn eenheid op: 25/4/1811
Opmerkingen: Maakte deel uit van de campagne in Spanje in 1811-1812. Raakte in 1813, bij de affaire van Bayonne, door een gewerschot gewond aan de bil.

WETS Jean Baptiste

Decoraties: ijzeren kruis
Opmerkingen: vocht in Rusland

WETS Pierre

Geboren: 1790 Sint-Genesius-Rode
Gehuwd: ? (op 9/11/1819 te Sint-Genesius-Rode met Anne Marie De Greef)
Zoon van: ? (François en Maria Anna Meerts)
Decoraties: medaille Sint-Helena (1)

WITVISCH Donat

Geboren: 1784 Brussel
Gehuwd: ? (op 9/6/1852 met Barbe Swalens)
Decoraties: medaille Sint-Helena (1)

- (1) De medaille Sint-Helena werd gecreëerd in 1857 door Napoleon III, en werd toegekend aan 405.000 soldaten die toen nog leefden en hadden gediend onder, zijn nonkel, Napoleon Bonaparte tijdens de Napoleontische oorlogen tussen 1792 en 1815.

Medaille Sint-Helena

In 1857 waren de veteranen allemaal al oude mannen toen ze hun decoratie ontvingen

- (2) De Slag om Dresden was de laatste grote overwinning van Napoleon in Duitsland. Het vond plaats op 26 en 27 augustus 1813 aan de rand van Dresden, dat toen een militair depot was, tussen de strijdkrachten van de Zesde Oostenrijks-Russisch-Pruisische Coalitie van Schwarzenberg en het Napoleontische Grote Leger.

BATAILLE DE DRESDEN, LIVRÉE LE 26 AOUT 1813.

(3) De voltigeur was een lichte infanterist, eerder klein van gestalte en een goede schutter. De voltigeurs werden toegevoegd aan de bataljons infanterie van linie, en ingezet om voor de linie te avanceren en de bevelvoerders

(4) De Slag om Leipzig had plaats tussen 16 en 19 oktober 1813, was één van de belangrijkste gevechten tijdens de Napoleontische oorlogen. Het leger van Napoleon werd er verslagen en diende zich terug te trekken.

PURSUIT OF THE FRENCH THROUGH LEIPZIG ON THE 16TH OCTOBER 1813.

(5) Het beleg van Almeida was de laatste militaire episode van de derde Napoleontische invasie van Portugal, die deel uitmaakte van de Spaanse Onafhankelijkheidsoorlog. Het vond plaats tussen 7 april en 10 mei 1811. Na de Slag om Sabugal (3 april 1811) trokken de troepen van maarschalk Masséna zich terug richting Spanje, maar lieten een garnizoen van bijna 1.400 man achter in Almeida, onder bevel van generaal Brenier. Wellington omsingelde onmiddellijk de stad voordat hij werd gedwongen de operatie te onderbreken om de Fransen te confronteren in de Slag bij Fuentes de Oñoro. Dit was een Franse poging om versterkingen en voorraden naar het garnizoen van Almeida te brengen, wat er alleen maar toe leidde dat het nog verder werd geïsoleerd. Masséna kon hun ontsnapping alleen proberen te verbergen als deze mannen er maar in slaagden de stad te verlaten. Het beleg van Almeida eindigde met de spectaculaire vlucht van het Franse garnizoen.

(6) De Slag om Vimeiro, die plaatsvond tijdens de Spaanse en Portugese oorlog, vond plaats op 21 augustus 1808 nabij het dorp Vimeiro, op de weg van Lissabon naar Portugal, en verzette zich tegen de Britten. Deze strijd maakt een einde aan de eerste Franse invasie van Portugal.

De Slag van Waterloo

De Slag bij Waterloo vond plaats op zondag 18 juni 1815. Napoleon Bonaparte werd er definitief verslagen door een coalitie van enerzijds Britse, Nederlandse en Hannoverse eenheden onder opperbevel van Wellington en anderzijds een Pruisisch leger onder commando van maarschalk von Blücher. De Slag werd genoemd naar de plaats waar Arthur Wellesley, de geallieerde commandant zijn hoofdkwartier had, het huidige Wellingtonmuseum.

Na in 1814 verbannen te zijn naar het eiland Elba, keerde Napoleon in maart 1815 naar Frankrijk terug. Hij installeerde zich daar opnieuw als de keizer van Frankrijk. Zijn oude vijanden vormden de Zevende Coalitie om hem weer te verjagen. Engeland en Pruisen trokken grote legers samen in de zuidelijke Nederlanden om Frankrijk op 1 juli 1815 binnen te vallen. In het kort het verloop van de strijd

- Napoleon trok op 14 juni de grens van het Generaal-gouvernement van België over bij Charleroi. Hij hoopte de legers van Wellington en Blücher uiteen te drijven om ze apart te kunnen vernietigen.
- Zijn linkervleugel werd op 16 juni door de Nederlanders opgehouden in de Slag bij Quatre-Bras.
- Met zijn rechtervleugel bracht hij de Pruisen dezelfde dag een nederlaag toe in de Slag bij Ligny.
- De Pruisen trokken zich naar het noorden terug om Wellington te blijven bijstaan.
- Napoleon achtervolgde het Brits-Nederlandse leger op 17 juni.
- Met zijn hoofdmacht en liet de Pruisen volgen door maarschalk Emmanuel de Grouchy.
- Wellington nam een verdedigende positie in op een heuvelrug ten zuiden van Waterloo in de hoop dat de Pruisen hem op tijd te hulp zouden schieten.
- Na vertraagd te zijn door hevige regenval, opende Napoleon op 18 juni tegen het middaguur de aanval.
- De Franse infanterie viel de geallieerde linkervleugel aan en dreigde door te breken.
- Een flankaanval van Britse zware cavalerie dreef ze echter op de vlucht.
- Op dat moment arriveerden uit het oosten de eerste Pruisen.
- Maarschalk Grouchy kon zich niet meer op tijd bij de Franse hoofdmacht voegen die daardoor zwaar in de minderheid raakte.
- Napoleon liet zijn voornaamste infanteriereserve tegen de Pruisen opstellen.
- De Franse cavalerie moest alsnog de Britten verslaan. Die stelden zich echter op in verdedigende vierkanten en bezweken uiteindelijk niet onder de herhaalde charges.
- Napoleon beval zijn laatste reserves van de keizerlijke garde op te rukken in een wanhopige poging het tij te keren maar die werden verslagen door Nederlandse reserves.
- De Franse rechterflank bezweek onder de groeiende Pruisische overmacht.
- Het Franse leger sloeg, langs Charleroi, op de vlucht richting Frankrijk.
- Een groot aantal Franse soldaten deserteerden na de slag van Waterloo.

Van de kleine tweehonderduizend man die aan de Slag hadden deelgenomen, waren er na afloop zo'n vijftigduizend dood of gewond. Wellington verloor ongeveer vijftienduizend man (dood of gewond), Blücher zo'n zevenduizend. Napoleon verloor ruwweg vijftigduizend man, plus duizenden gevangenen. Het Franse leger verliet het slagveld in volledige chaos en trok zich via Charleroi terug over de Franse grens. Verder deserteerden grote aantallen Fransen na de Slag. Napoleon werd in Parijs gedwongen afstand te doen van de troon. De Britten verbanden hem naar het eiland Sint-Helena.

Na de Slag werden de gesneuvelden in massagraven gedeponeerde. Het aantal doden wordt op 20.000 duizend geraamd, waardoor de operatie zeker tien dagen in beslag nam. Ondertussen werden gewonden verzorgd en liep er allerlei volk rond dat uit was op zaken van waarde. Vrijwel onmiddellijk kwam ook het slagveldtoerisme op gang. Walter Scott arriveerde in augustus en schreef ter plekke het gedicht *The Field of Waterloo*. Er verschenen gedetailleerde kaarten en sommige bezoekers kochten relikwieën. De exploitatie van de menselijke resten zelf bleef niet uit. Het uittrekken van tanden om valse gebitten mee samen te stellen die aan onwetenden werden verkocht, gaf aanleiding tot de term "Waterloo teeth".

Wat gebeurde er met de gesneuvelde soldaten?

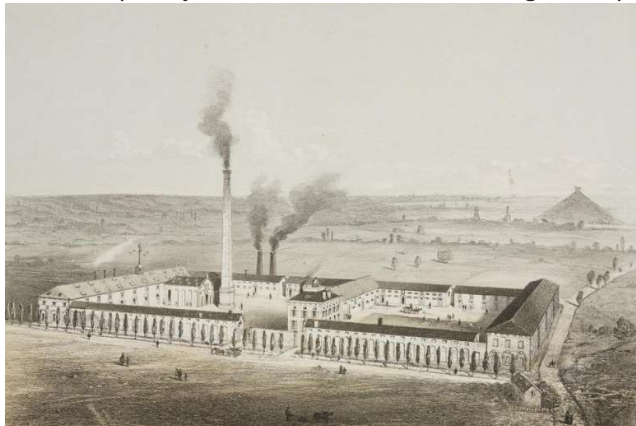
Twee eeuwen was het een mysterie, waarom er op de slagvelden van Waterloo amper lichamen werden teruggevonden, terwijl daar twintigduizend soldaten sneuvelden. De Luikse historicus Bernard Wilkin heeft het mysterie in 2022 ontrafeld.

In juli 2022 werd een intact geraamte van een soldaat teruggevonden op de site waar in 1815 de Slag van Waterloo plaatsvond. Groot nieuws, want het was nog maar het tweede skelet ooit dat gevonden werd van een gesneuvelde bij die legendarische veldslag. Dat laatste is opmerkelijk, want toen de Franse keizer Napoleon definitief verslagen werd door Britse en Pruisische troepen, kwamen daarbij naar schatting 20.000 mensen om.

Tony Pollard, de Schotse archeoloog die de vondst deed, gaf meteen een mogelijk antwoord op de vraag waarom er weinig of geen lichamen worden teruggevonden. De beenderen zijn destijds opgegraven, vermaald en gebruikt als meststof. Geen gekke hypothese, want er zijn historische bewijzen te over dat die praktijk in de vroege negentiende eeuw in zwang was in verschillende Europese landen.

Maar in Waterloo was nog iets anders aan de hand, zegt Bernard Wilkin, Luiks historicus gespecialiseerd in de Napoleontische oorlogen. Zijn stelling is dat de beenderen werden opgegraven en gebruikt in de suikerindustrie. Die industrie, waarbij suikerbiet werd geraffineerd tot witte suiker, ontwikkelde zich sterk in de jaren 1820 en 1830. Om die suiker wit en puur te maken, gebruikte men dierlijke houtskool.

Die beenderkool werd gewonnen door dierlijke beenderen te verhitten en werd dan gebruikt als filter. Bietensap ging door de kool om er zuivere stroop uit te winnen. De vraag naar beenderen was enorm, de waarde steeg enorm. En wat interessant is, in 1832 arriveerde de suikerindustrie in Waterloo. Men ging er suikerbiet telen, er werd een fabriek gebouwd, er kwam een oven om beenderkool te maken. Met die wetenschap, en met de praktijk van de beendermeststof, begon het plaatje zich te vormen.

De suikerfabriek vlak bij de plaats waar de Slag van Waterloo plaatshad

Stop met opgraven

Wilkin is gaan zoeken in het Belgische rijksarchief in Louvain-la-Neuve en ontdekte dat er verschillende incidenten waren rond verboden opgravingen en beenderhandel. In het parlement werd destijds gedebatteerd over de handel in menselijke beenderen, die uiteraard illegaal was. In Braine-l'Alleud, waar in 1815 daadwerkelijk slag werd geleverd, hing de burgemeester plakbrieven op waarin de landeigenaren en de landbewerkers van de slagvelden expliciet werd gevraagd de opgravingen te doen stoppen. Er is de getuigenis van een Duitse wetenschapper die toen de slagvelden had bezocht en een aantal boeren zag graven. Ze namen alleen paardenbeenderen, zei één van de boeren. Een andere grapte, dat de beenderen van de soldaten wel heel erg op die van paarden leken.

Deze afbeeldingen tonen hoe omwonenden de lichamen van dode soldaten begraven en/of ophalen

Het Duitstalige Prager Tagblatt schreef in 1879 zelfs dat het beter was honing te gebruiken dan suiker, om te voorkomen, dat je de atomen van je overgrootvader in je koffie deed. De boeren rond Waterloo moeten destijds ook accidenteel op menselijke botten gestoten zijn. Omdat het land diep moest worden omgeploegd voor de bietenteelt. En het is niet zo gek dat ze die beenderen verkochten, als je bedenkt hoeveel ermee te verdienen viel. In een tijd waarin een kilo brood 25 cent kostte, leverden die beenderen honderdduizenden franken op. Veel meer dan een boer normaal in zijn hele leven verdiende.

De Slag van Waterloo en de Rodenaren

Het is niet duidelijk of er soldaten uit Sint-Genesius-Rode aan de Slag hebben deelgenomen. Althans geen van de hier vermelde soldaten van in het Franse leger, waren toen nog in dienst.

Dit is ook niet verwonderlijk, daar België in 1815 niet meer tot Frankrijk behoorde, maar tot het Generaal-gouvernement van België.

Van 16 tot 19 oktober 1813 vond bij Leipzig de grote Volkerenslag plaats, waarin Napoleon Bonaparte werd verslagen. Met zijn resterende leger kon Napoleon de geallieerden nog enige maanden op afstand houden, maar na enkele slagen in de Marnestreek ten oosten van Parijs, werd op 31 maart 1814 Parijs, de hoofdstad van Frankrijk veroverd door de geallieerden. Napoleon deed op 4 april 1814 troonafstand en werd even later verbannen naar het eiland Elba.

In februari 1815 keerde hij terug naar Frankrijk en werd hij op 18 juni 1815 verlagen te Waterloo.

Er namen 4200 Belgen deel aan de Slag van Waterloo, waarvan er 1200 stierven. Er streden Belgen in de beide kampen, dus zowel bij de Fransen al bij het geallieerde leger. Of er ook jongens uit Sint-Genesius-Rode hebben deelgenomen, kon niet worden achterhaald.

Er staat een monument ter ere van de Belgen die deelnamen aan de Slag van Waterloo aan het kruispunt van de Chaussée de Charleroi en de Rue du Dimont.

Het monument voor de Belgen te Waterloo

Op 17 en 18 juni 1815 trokken enkele moedige Rodenaren, die afgesproken hadden ter hoogte van het Hof ten Hout, richting Waterloo, om een handje toe te steken aan de Britten en Hollanders bij de Slag van Waterloo. In de verte hoorden ze al de kanonschoten en zagen ze de rookpluimen. Via de Ezelsweg en Sint-Gertudisweg, geraakten ze niet moeiteloos tot in Waterloo. Het had de dagen voordien intens geregend. Ter hoogte van de Herberg de Bodenghien (nu museum) waar Wellington zijn hoofdkwartier

had opgesteld, kwamen ze uit het bos. De Steenweg naar Waterloo was toen niet meer dan een aardeweg met wat kasseien in het Zoniënwoud.

Het gemeentebestuur van Rode had karren vol broden, vlees, en andere mondvoorraad geleverd aan de geallieerden. Er werd ook overvloedig bier, brandewijn en jenever voorzien. Dat laatste, hadden de soldaten nodig om zich te laten afslachten. Wat de Rodenaren niet hadden verwacht was dat hun paarden geconfisqueerd werden door de Britten.

Het was een vreselijke slag, om en bij de 20.000 soldaten en 10.000 paarden lieten het leven tussen de rogge en haverhalmen. Napoleon, overleed op 5 mei 1821, op 51 jarige leeftijd, in ballingschap op het eiland Sint-Helena!

Naar verluid was de Slag van Waterloo de laatste slag met toeschouwers. De burgerij van Brussel en omstreken kwamen op veilige afstand kijken naar het spektakel.

De dagen na de Slag werd het zeer warm, de gesneuvelden en de paarden moesten dringen begraven worden om ziektes te vermijden. In Rode en omstreken stond er ongetwijfeld paardenvlees op het menu. Er waren blijkbaar ook plunderingen op het slagveld.

De Rodenaren werden nooit vergoed voor hun inbreng, voorraad en prestaties van onder meer de smidsen voor het beslagen van paarden en het onderhoud van paardentuigen.

Bronnen:

Geschiedenis van Sint-Genesius-Rode (1960) / Constant Theys

Geschiedenis van Sint-Genesius-Rode (1982) / Constant Theys – Fernand Vanhemelryck – Urbaan De Becker

<https://nl.geneanet.org>

<https://nl.wikipedia.org>

<https://rodevroeger.be> (artikel van Christian Nekkebroeck)

<https://www.nieuwsblad.be> (artikel van Jesse Van Regenmortel van 20/8/2022)

